

194. sz. Ajánlás

a foglalkozási betegségek jegyzékéről és a foglalkozási betegségek és üzemi balesetek nyilvántartásáról és bejelentéséről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 2002. június 3-án kilencvenedik ülészakára ült össze,

Figyelembe véve a munkavállalók biztonságáról, egészségéről és a munkakörnyezetről szóló 1981. évi Egyezmény és Ajánlás, valamint a foglalkozásegészségügyi szolgálatokról szóló 1985. évi Egyezmény és Ajánlás rendelkezéseit, és

Figyelembe véve úgyszintén az üzemi balesetek esetén járó juttatásokról szóló 1964. évi Egyezményt kiegészítő, a foglalkozási betegségek 1980-ban módosított jegyzékét, és

Tekintettel az üzemi balesetekre és foglalkozási betegségekre vonatkozó azonosítási, nyilvántartási és bejelentési eljárások erősítésének igényére annak érdekében, hogy a betegségek okát azonosíthassák, óvintézkedéseket alakíthassanak ki, a nyilvántartó és bejelentő rendszerek harmonizálását elősegíthessék, egyszersmind a kártérítési folyamatot üzemi balesetek és foglalkozási betegségek esetén tökéletesíthessék, és

Tekintettel a foglalkozási betegségek jegyzékének frissítésére vonatkozó egyszerűsített eljárás iránti igényre,

Miután úgy döntött, hogy különböző javaslatokat fogad el az üzemi balesetek és foglalkozási betegségek nyilvántartására, valamint bejelentésére és a foglalkozási betegségek jegyzékének rendszeres felülvizsgálatára, valamint frissítésére vonatkozóan,- amely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy határozott, hogy ezeket a javaslatokat Ajánlás formájában adja közre,

a mai napon, 2002. június 20-án, elfogadja az alábbi Ajánlást, amely a „foglalkozási betegségek jegyzékéről szóló 2002. évi Ajánlás” néven idézhető.

1. Az illetékes hatóság az üzemi balesetek és foglalkozási betegségek nyilvántartására, valamint bejelentésére vonatkozó rendszerek kialakításakor, felülvizsgálatakor és alkalmazásakor vegye figyelembe az üzemi balesetek és foglalkozási betegségek nyilvántartására és bejelentésére vonatkozó, 1996. évi gyakorlati iránymutatást és más, e témakörrel összefüggő gyakorlati iránymutatást, illetve útmutatást, amelyet a jövőben a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet jóváhagy.

2. Az illetékes hatóság a munkáltatók és munkavállalók legrepresentatívabb szervezeteivel történt konzultáció során a nemzeti feltételek és gyakorlat szempontjából alkalmas módszerekkel, egyszersmind a szükséges fokozatok alkalmazásával alakítson ki nemzeti jegyzéket a foglalkozási betegségekről a megelőzés, nyilvántartás, bejelentés és, ha alkalmazható, kártérítés céljából. Ennek a jegyzéknek:

- (a) megelőzés, nyilvántartás, bejelentés és kártérítés céljából tartalmaznia kell legalább az üzemi balesetek esetén járó juttatásokról szóló 1964. évi, 1980-ban módosított Egyezmény I. függelékében felsorolt betegségeket;
- (b) a lehető legteljesebb mértékben tartalmaznia kell más, a foglalkozási betegségekről készített, és a jelen Ajánláshoz csatolt jegyzéken található betegségeket; és
- (c) a lehető legteljesebb mértékben tartalmaznia kell a „Feltételezett foglalkozási betegségek” c. szakaszt.

3. A jelen Ajánláshoz csatolt jegyzéket a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa által összehívott, háromoldalú szakértői ülések közreműködésével rendszeresen felül kell vizsgálni és frissíteni kell. Minden ily módon kialakított új jegyzéket az Igazgató Tanács elé kell terjeszteni jóváhagyás céljából. Jóváhagyása után az új jegyzék az előző jegyzék helyébe lép, amiről értesíteni kell a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamait.

4. A foglalkozási betegségekről készült nemzeti jegyzéket a fenti 3. bekezdésnek megfelelően kialakított, érvényben lévő jegyzékre való kellő tekintettel kell felülvizsgálni és frissíteni.

5. Az egyes tagállamok a jelen Ajánláshoz mellékelt, a foglalkozási betegségekről készült jegyzék rendszeres felülvizsgálatának és frissítésének megkönnyítésére eljuttatják a foglalkozási betegségekről készített saját nemzeti jegyzékeiket a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalhoz, amint azokat létrehozták vagy felülvizsgálták.

6. Az egyes tagállamok a szóban forgó statisztika nemzetközi kicserélésének és összehasonlításának megkönnyítésére évente eljuttatják az üzemi balesetekre és foglalkozási betegségekre, valamint - az adott esetnek megfelelően - a veszélyes eseményekre és a munkába járás közben bekövetkező közlekedési balesetekre vonatkozó átfogó statisztikájukat a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalhoz.

Melléklet

A foglalkozási betegségek jegyzéke

1. Hatóanyagok által okozott betegségek

1.1. Kémiai hatóanyagok által okozott betegségek

- 1.1.1. Berillium vagy annak mérgező vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.2. Kadmium vagy annak mérgező vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.3. Foszfor vagy annak mérgező vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.4. Króm vagy annak mérgező vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.5. Mangán vagy annak mérgező vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.6. Arzén vagy annak mérgező vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.7. Hígany vagy annak mérgező vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.8. Ólom vagy annak mérgező vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.9. Fluor vagy annak mérgező vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.10. Szénkéneg által okozott betegségek
- 1.1.11. Az alifás vagy aromás szénhidrogének mérgező halogén származékai által okozott betegségek
- 1.1.12. A benzol vagy annak mérgező homológja által okozott betegségek
- 1.1.13. Benzol vagy homológjai mérgező nitro- és amino-származékai által okozott betegségek
- 1.1.14. Nitroglicerín vagy egyéb salétromsav-észterek által okozott betegségek
- 1.1.15. Alkoholok, glükolok vagy ketonok által okozott betegségek
- 1.1.16. A fojtószer: szénmonoxid, hidrogén-cianid vagy annak mérgező származékai, hidrogénszulfid által okozott betegségek
- 1.1.17. Akrilonitril által okozott betegségek
- 1.1.18. Nitrogénoxidok által okozott betegségek
- 1.1.19. Vanádium vagy annak mérgező vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.20. Antimon vagy annak mérgező vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.21. Hexán által okozott betegségek
- 1.1.22. Szervetlen savak által okozott fogbetegségek
- 1.1.23. Gyógyszervegyészeti hatóanyagok által okozott betegségek
- 1.1.24. Tallium vagy annak vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.25. Ozmium vagy annak vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.26. Szelén vagy annak vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.27. Réz vagy annak vegyületei által okozott betegségek

- 1.1.28. Ón vagy annak vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.29. Cink vagy annak vegyületei által okozott betegségek
- 1.1.30. Ózon, foszgén által okozott betegségek
- 1.1.31. Ingerlő hatású anyagok: benzokinon és más szaruhártya izgató anyagok által okozott betegségek
- 1.1.32. Egyéb, az előző 1.1.1.ponttól 1.1.31. pontig felsoroltak alatt nem említett vegyi anyagok által okozott betegségek abban az esetben, ha a munkavállalónak a szóban forgó vegyi anyagokkal kapcsolatos expozíciója és az elszenvedett betegségek közötti kapcsolat kimutatható
- 1.2. Fizikai hatások által okozott betegségek*
  - 1.2.1. Zaj által okozott halláskárosodás
  - 1.2.2. Rezgés által okozott betegségek (az izmok, inak, csontok, ízületek, perifériás véredények vagy perifériás idegek rendellenessége)
  - 1.2.3. A sűrített levegőben történő munkavégzés által okozott betegségek
  - 1.2.4. Ionizáló sugárzás által okozott betegségek
  - 1.2.5. Hősugárzás által okozott betegségek
  - 1.2.6. Ibolyántúli sugárzás által okozott betegségek
  - 1.2.7. Szélsőséges hőmérsékleti értékek által okozott betegségek (például napszúrás, fagyás)
  - 1.2.8. Bármely más, a fenti 1.2.1.-1.2.7. pont alatt nem említett fizikai hatások által okozott betegségek abban az esetben, ha a munkavállalónak a szóban forgó fizikai hatásokkal kapcsolatos expozíciója és az elszenvedett betegségek közötti közvetlen kapcsolat kimutatható
- 1.3. Biológiai anyagok által okozott betegségek*
  - 1.3.1. Olyan munkakörben szerzett fertőző betegségek vagy parazitafertőzések, ahol a fertőzés konkrét kockázata fennáll

2. Betegségek osztályozása a károsodott szervrendszerek szerint

- 2.1. Foglalkozási eredetű légzőszervi betegségek*
  - 2.1.1. Szklerogén (meszesedést okozó) szervetlen por által okozott pneumoconiosisok (szilikózis, szénporos szilikózis, asbestosis) és sziliktuberkulózis feltéve, hogy a szilikózis lényeges tényező az ennek eredményeként létrejött munkaképtelenség vagy halál előidézésében.
  - 2.1.2. Keményfém-por által okozott bronchopulmonaris betegségek
  - 2.1.3. Pamut-, len-, kender- vagy szizálpórtól okozott bronchopulmonaris betegségek (byssinosis)
  - 2.1.4. A munkafolyamat során használt, elismerten szenzitizáló vagy ingerlő anyagok által okozott foglalkozási eredetű asztma
  - 2.1.5. A nemzeti jogszabályokban szerves porként meghatározott anyagok belélegzése által okozott exogen allergiás alveolitis

- 2.1.6. Vasporbelégzéses pneumoconiosis (siderosis)
- 2.1.7. Krónikus, elzáródást okozó tüdőbetegségek
- 2.1.8. Alumínium által okozott tüdőbetegségek
- 2.1.9. A felső légutaknak a munkafolyamatból eredő, elismert szenzitizáló vagy ingerlő hatású anyagok által kiváltott rendellenességei
- 2.1.10. Bármely más, az előző 2.1.1.-2.1.9. pont alatt nem említett, olyan anyag által előidézett légzőszervi betegség, ahol a munkavállalónak a szóban forgó anyaggal kapcsolatos expozíciója és az elszenvedett betegség közötti közvetlen kapcsolat kimutatható
- 2.2. *Foglalkozási eredetű bőrbetegségek*
  - 2.2.1. A más pontok alatt nem említett fizikai, kémiai vagy biológiai anyagok által előidézett bőrbetegségek
  - 2.2.2. Munkahelyen szerzett, illetve foglalkozási eredetű vitiligo (bőrbetegség)
- 2.3. *Foglalkozási eredetű csontváz-izomzati rendellenességek*
  - 2.3.1. Közelebbről meghatározott munkahelyi tevékenységek vagy munkahelyi környezet által előidézett csontváz-izomzati betegségek abban az esetben, ha konkrét kockázati tényezők vannak jelen
    - A szóban forgó tevékenységek vagy környezet példáinak körébe tartoznak a következők:
      - (a) gyors vagy ismétlődő mozdulat
      - (b) komoly megerőltetés
      - (c) a mechanikus erő túlzott koncentrációja
      - (d) szokatlan vagy nem semleges testtartások
      - (e) rezgés

A helyi vagy környezeti alacsony hőmérséklet növelheti a kockázatot

3. Foglalkozási eredetű rákbetegség

- 3.1. *A következő hatóanyagok által okozott rák*
  - 3.1.1. Azbeszt
  - 3.1.2. Benzidin és annak sói
  - 3.1.3. Bisz-klórmetiléter (BCME)
  - 3.1.4. Króm és krómvegyületek
  - 3.1.5. Kőszénkátrányok, kátrányszurkok vagy kormok
  - 3.1.6. Béta-naftilamin
  - 3.1.7. Vinilklorid
  - 3.1.8. Benzol vagy annak mérgező homológjai
  - 3.1.9. Benzol vagy homológjainak mérgező nitro- és amino-származékai

- 3.1.10. Ionizáló sugárzások
- 3.1.11. Kátrány, szurok, bitumen, nyersolaj, antracén vagy az említett anyagok vegyületei, termékei, illetve maradványai
- 3.1.12. Koksizólókemence-emissziók
- 3.1.13. Nikkelvegyületek
- 3.1.14. Faliszt
- 3.1.15. Bármely más, az előző 3.1.1.-3.1.14. pont alatt nem említett anyag által okozott rák, ahol a munkavállaló szóban forgó anyaggal kapcsolatos expozíciója és az elszenvedett rák közötti közvetlen kapcsolat kimutatható

4. Egyéb betegségek

- 4.1. *Bányász-nystagmus*